

Ordføreren for forslagsstillerne (Aage Fogh): Jeg skal på grund af det fremskredne tidspunkt søge at fatte mig så kort som muligt på trods af, at det måske er et af de vigtigste emner, der overhovedet er til behandling i denne tid.

Vi har stillet vort forslag til beslutning, fordi vi har konstateret, at det ude i landbruget og forøvrigt i erhvervslivet i det hele taget mere og mere former sig sådan, at de institutioner, der oprindeligt skaffede den nødvendige kreditgivning ved ejendoms-overdragelse under generationsskifte, har trukket sig tilbage i en sådan udstrækning, at det for tiden er ganske overordentlig vanskeligt for de unge, der ikke er meget kapitalstærke, at komme ind i erhvervslivet.

Vi ønsker derfor nedsat et udvalg eller en kommission, der ved en forholdsvis hurtig behandling kan undersøge mulighederne og klare de problemer, der her foreligger. Vi ønsker endvidere, at kommissionen skal undersøge mulighederne for at modvirke de stærke konjunktursvingninger, der har været årsagen til de kolossale svingninger i ejendomspriserne, som vi har konstateret gennem den sidste menne-skealder.

Der foreligger oplysninger om de svingninger, som ejendomspriserne har været ude for i perioden fra 1920, og disse oplysninger fortæller, at hvis vi angiver prisen i tusinder kroner pr. tønde bondehartkorn, har svingningen været så voldsom, at en tønde bondehartkorn, der i trediverne kostede 14 000 kr., i dag koster 35 000 kr., altså en stigning på 250 pct., og det er da klart for enhver, at i hvert tilfælde den landmand, der har mere end to børn, der skal i vej indenfor landbruget, vil komme ud for ganske overordentlig store vanskeligheder, selvom han selv — hvad der må indrømmes — er blevet særdeles velhavende i kraft af de store prisstigninger. Det er problemet om de rige fædre og de fattige sønner, der her melder sig.

Samtidig med den kolossale stigning i priserne har realkreditinstitutionerne, kreditforeningerne og hypotekforeningerne, vist en mærkelig tilbageholdenhed i deres udlån. Jeg har ikke de nyeste beregninger over disse problemer, men jeg tror ikke, jeg tager meget fejl, når jeg siger, at man næppe i første og anden prioritet i dag kan opnå 30 pct. af handelsprisen på ejendomme. Jeg har undersøgt problemet i forbin-

delse med byejendommene og er kommet til følgende resultat: en ejendom her i nærheden af København kunne købes for 68 000 kr., og kredit- og hypotekforeningerne havde tilsammen anbragt 17 500 kr., medens staten havde anbragt 32 500 kr. til en rente af 2,2 pct. Det vil altså i dette tilfælde sige, at kredit- og hypotekforeningerne holder sig helt nede i niveau med grundværdien og måske en lille smule af kælderens, medens alt det andet må belånes af midler skaffet fra staten. Indenfor landbruget er vilkårene omtrent de samme.

Denne udvikling anser vi for at være ganske overordentlig uheldig. Man har søgt kreditinstitutionernes begrundelse for, at de var så tilbageholdende i deres udlån, og jeg må selvfølgelig indrømme, at det er rigtigt, når kreditinstitutionerne siger, at de frygter for, at vi får et prisfald. Det gør vi vel alle sammen. Hvor omfattende det bliver, er der ingen der ved, men at det skulle blive af en sådan karakter, at man skulle nøjes med i øjeblikket at belåne 30 pct. af handelsværdien, anser jeg for ganske usandsynligt.

Kreditinstitutionerne siger endvidere, at når de er så tilbageholdende, er det, fordi rigsdagen har vedtaget en række love, hvorefter der gives fortrinsprioriteter, f. eks. ved grundforbedringer, ved høstpantebreve m. m. Jeg kan ikke helt indse det rimelige i den påstand fra institutionernes side. Det er i hvert fald altid sådan, at når man har gennemført en lov om grundforbedring med dræning, afvanding, og hvad det hedder, er der skabt valuta for pengene. Der er ingen som helst tvivl om, at de danske ejendomme er steget mere i værdi end det, der er ofret på deres grundforbedring i de senere år. Derfor kan det ikke være tilstrækkelig begrundelse for kreditinstitutionerne til at trække sig tilbage med hensyn til långivning.

Alle disse ting ønsker vi i det udvalg, der skal nedsættes, at få undersøgt til bunds, og vi ønsker samtidig at få foretaget undersøgelse af de muligheder, der måtte foreligge for at hindre de kolossale svingninger i ejendomspriserne, som vi har set i de sidste 30 år. Jeg tror på, at man ved indførelse af den konjunkturbestemte rente ikke alene for statshusmænd, men for landbruget i almindelighed, ville kunne opnå at afsvække prissvingningerne i væsentlig grad.